

att det kan vara stigmatiserande och påverka självkänslan. Dessutom har en sviktande munhälsa stor påverkan på den enskilde äldre personens förmåga att ta till sig näring på ett tillräckligt vis, och för den delen också att finna glädjen till att äta.

Vänsterpartiet har inget att erinra vad gäller samverkans-överenskommelsens syfte om att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan region och kommun i den angelägna frågan om uppsökande tandvård och god munhälsa. Men vi vill påminna om att den stora delen av det förebyggande arbetet för god munhälsa utgörs av daglig munvård, vilket ofta utförs av vård- och omsorgspersonal. Den blågröna majoritetens nedskärningar inom äldreomsorgens beställarenhet har lett till att den beviljade tiden för personlig hygien och morgon- och kvällsrutiner är alldeles för snål. Det ger inte personalen rätt förutsättningar för att kunna utföra god munvård dagligdags. Vänsterpartiet tror dessutom att kunskapen om rätten till uppsökande tandvård och vikten av förebyggande munvård måste öka på äldreomsorgens bistånds- och utförarenheter för att målgruppen ska kunna identifieras och få sina rättigheter tillgodosedda.

§ 8. Skrivelse angående processen när särskilt boende väljer aktör för läkarinsatser, om avtalens längd och om de är likalydande samt hur långa avtalstiderna är

Dnr ALD 2021/33

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-03-05.

Robert Mjörnberg (V) har lämnat en skrivelse till äldrenämnden med frågeställningen om hur processen går till när man väljer aktör för läkarinsatser för respektive särskilt boende (SÄBO).

Region Stockholms avtal gällande läkarinsatser i SÄBO är upphandlat enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Aktuell utförare väljer vilken läkarorganisation de vill ha på respektive SÄBO. Den enskilde som flyttar in på boendet väljer om

personen vill ha läkarorganisationen på boendet eller behålla sin husläkare. De som vistas på korttidsboende behåller sin husläkare men under vistelsen är det läkaren på boendet som utför läkaruppdraget. Regionens upphandlade vårdgivare (läkarorganisationen) har en uppsägningstid på sex månader och Regionen har tolv månader. Kommunens vårdgivare har möjlighet att byta utförare av läkarinsatser efter överenskommelse.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi i Vänsterpartiet har önskat insyn i upphandlingen av hälso- och sjukvård för våra äldre på SÄBO. Vi finner vår första fråga om valet av aktör delvis besvarad genom de specificerade krav för läkarinsatser på särskilda boenden som finns uppställda i ”Förfrågningsunderlag enligt LOV vårdval Läkarinsatser i särskilt boende för äldre”.

Vi finner inte vår andra fråga angående avtalets utformning beroende på antal boende eller kategori av boende besvarad. I förfrågningsunderlaget specificeras inte den tidsåtgång som läkare förväntas behöva för att genomföra sitt uppdrag, vare sig i förhållande till antal personer eller till typ av särskilt boende. Bland läkare har det hävdats att tilldelad tid för uppdraget på äldreboenden varit otillräcklig och att nationella minimikrav bör ställas. Läkarinsatser enligt den specifika uppdragsbeskrivningen stämmer inte med den verklighet om bristande närvaro av läkare som beskrivits av media, anhöriga, personal och senare i granskning av IVO under pandemin. Äldrenämnden blev under våren 2020 inte uppmärksammas på dessa brister i rapporter från förvaltningen. Även om pandemi inneburit extraordinära förhållanden visade 2019 års öppna jämförelser från Stockholm Stad att endast 37 % av personer 65 år och äldre på särskilda boenden hade uppgivit att det var det mycket eller ganska lätt att få kontakt med läkare, sjuksköterska och boendepersonal vid behov(frågan var då inte specificerad för enbart läkare).

Det framgår inte heller av förfrågningsunderlaget skillnader i krav på läkarinsatser på somatiskt inriktade respektive demensboende. Det anges att läkare i verksamheten ska vara specialist inom geriatrik eller allmänmedicin och vårdgivaren ska ha geriatriker inom avtalets uppdrag för att möjliggöra handledning då läkaren är specialist i allmänmedicin. Det ställs ett krav att medicinskt ansvarig läkare ska ha minst 3 års klinisk erfarenhet som specialist inom specialiteten geriatrik men det saknas information om var i organisationen vederbörande finns – övergripande eller på varje boende?

Med anledning av att flera myndighetsrapporter påvisat brister i vården och omsorgen om äldre under coronapandemin har regeringen har lämnat ett uppdrag till utredning av ”En äldreomsorgslag Kommittédirektiv 2020:142”. Utredaren ska föreslå en ändamålsenlig reglering och lämna de förslag som krävs för att reglera tillgången till medicinsk kompetens i särskilt boende samt för hemsjukvården. Regeringen bedömer att det kommer att krävas en större och mer direkt tillgång till sjuksköterskor och läkare i kommunal hälso- och sjukvård, såväl för äldre på särskilt boende som för äldre i ordinärt boende.

I väntan på en äldreomsorgslag anser vi att åtgärder bör vidtas för insyn och kvalitetsförbättring av läkarinsatser på äldreboenden. För att kunna ställa krav och behovsbedömning av regionens läkarinsatser på de särskilda boendena behövs medicinsk kompetens. IVO har även uppmärksammat att det saknas övergripande medicinskt ansvar för och kontroll av kommunens hälso- och sjukvård. Till läkarförbundets fullmäktigemöte november 2020 inkom tre motioner om krav på funktionen överordnad medicinskt ansvarig läkare inom kommunerna och där beslutades att Läkarförbundet ska verka för inrättande av medicinskt *ledningsansvarig* läkare i varje kommun.

Vi välkomnar därför förslaget från Erik Slottner att anställa en ”läkarstrateg” inom förvaltningen. Prioriterat för uppdraget bör vara att se över avtalen med regionen avseende kraven på läkarnärvaron på särskilda boendena inklusive läkarinsatser i lokala kontinuitetsplaner samt i teamarbetet på boendena. Vidare att tillgodose att utformningen av förfrågningsunderlagen för såväl somatiskt som demensboende fyller krav i enlighet vård enligt vetenskap och beprövad

erfarenhet. Eftersom äldrenämndens årsrapporter redovisar enbart kvalitetsobservationer angående omvårdnadsåtgärder men saknar uppgifter om hur vården som ligger under regionens ansvar bedrivs bör strategiläkaren ges insyn i läkarinsatserna för att följa upp avtalen och även redovisa dessa i årsrapporter för äldrenämnden.

Dessutom bör läkarstrategen ha ett övergripande medicinskt ansvar för kvalitetssäkring av den kommunala hälso- och sjukvården genom att utveckla kvalitetsarbetet för den sjukvård som bedrivs på särskilda boenden, dagverksamheter och kommunala omsorgen i eget boende. Detta arbete bör ske i samarbete med medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) och därutöver fungera som stöd för MAS och MAR. Slutligen bör medicinskt *ledningsansvarige* läkaren (varför inte kalla vederbörande MAL) adjungeras till krisledningsnämnden i medicinska kriser.

§ 9. Underlag för budget 2022 med inriktning 2023 och 2024 för äldrenämnden

Dnr ALD 2021/111

Äldrenämndens beslut

Förvaltningens förslag till budgetunderlag för år 2022 med inriktning för 2023 och 2024 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-03-25.

Under respektive inriktningsmål:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
 - En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
 - En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden
- anges de strategiska satsningarna i punktform för hur nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål under treårsperioden 2022-2024.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.